

Objazd terenowy w ramach zajęć z historii architektury wnętrz, w dniu 27 stycznia 2018.

Aby przedstawić różne sposoby ekspozycji wnętrz historycznych usytuowanych w rezydencjach na różnym poziomie i o odmiennym charakterze, jednocześnie typowe dla naszego kraju, wybrane zostały trzy muzea w okolicach Warszawy: dwór w Żelazowej Woli, zamek średniowieczny w Oporowie oraz pałac w Nieborowie.

W żelazowskim dworze, który odwiedziliśmy jako pierwszy, zainscenizowano dwa wnętrza historyczne z początku XIX wieku. Brak źródeł ikonograficznych zmusił projektantów do zaczerpnięcia inspiracji z analogicznych wnętrz polskich oraz stworzenia ekspozycji uzupełniającej. Obecna realizacja całego zespołu dworskiego, z parkiem i centrum chopinowskim wzbudza wśród muzealników gorącą dyskusję i wątpliwości co całości realizacji. Stworzenie bowiem wnętrz w określonym stylu, reprezentatywnym dla epoki i państwa, wykorzystywanych przez osoby z konkretnej warstwy społecznej, żyjących na pewnym poziomie o pewnych poglądach i zainteresowaniach osobistych, bez dostatecznej ikonografii, jest zadaniem niezwykle trudnym. Poza tym jest to dom urodzenia Fryderyka Chopina, nasza międzynarodowa wizytówka. Dodatkowo aranżacja wnętrz poza ich pierwotnym umiejscowieniem w ramach znanej przestrzeni, sprawia, że projektant narażony jest na liczne dylematy i często błędy. Zaś uzupełnienie tejże ekspozycji o nowoczesny etaż zdecydowanie nie współgra. Także połączenie zabytkowej struktury z nowoczesną obudową jest kontrowersyjny.

Zamek w Oporowie do rozpoczęcia 2 wojny światowej był zamieszkały przez rodzinę Karskich, która obecnie odzyskała obiekt pozostawiając w nim muzeum. Co sprawia, że mamy w tym przypadku do czynienia z przestrzeniami wypełnionymi przedmiotami (meble, obrazy, tkaniny, ceramika, broń, bibeloty), napływającymi do wnętrz w różnym czasie, w różnym stylu i charakterze. W przypadku Oporowa są to co prawda eksponaty wtórnie tu zainstalowane, głównie XIX wieczne, ale zgodnie właśnie z tą tendencją. Wnętrza mają charakter reprezentacyjny, a wyróżnia się biblioteka utrzymana w duchu neogotyckim.

Pałac w Nieborowie otoczony parkiem skrywa obok wnętrz o charakterze rokokowym, także klasycystyczne i eklektyczne. W przeciwieństwie do dwóch wcześniejszych muzeów zachowały się oryginalne dekoracje wnętrz lub zrekonstruowane w oparciu o pierwotne, jak również liczne elementy dawnego wyposażenia, które wprowadzili kolejni właściciele. We wnętrzach tych można nie tylko śledzić przemiany stylowe, ale także osobisty gust ich mieszkańców. Możemy podziwiać tu głównie meble polskie, angielskie i niemieckie, także obrazy i rzeźby.